

Kuhmoisten strategian toimeenpano / Sivistystoimi

PALVELU
HENKISYYS

YHTEISÖLLISYYS

ROHKEUS

- Myönteisen kuntakuvan ylläpitäminen ja vahvistaminen kaikessa toiminnassa.
- Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle.
- Työllistymisen ja työpaikkojen syntymisen mahdollistaminen paikkariippumattomasti.
- Kausiasukkaiden Kuhmoisissa viettämän ajan lisääminen ja vakituisen asumisen mahdollistaminen.
- Palumuuton edistäminen Kuhmoisiin.
- Palveluiden ja sujuvan asioinnin kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen.
- Asukkaiden osallistumismahdollisuuksien ja yhteistyön lisääminen palveluiden kehittämisessä.
- Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.
- Ikäihmisten toimintakyvyn ja aktiivisen arjen ylläpitäminen.
- Liikenneyhteyksien edistäminen.
- Ainutlaatuisten luonto- ja kulttuurikohteiden markkinointi ja kehittäminen matkailun, viihtymisen ja hyvinvoinnin lähteinä ympärivuotisesti.
- Liikuntapaikkojen ja retkeilyreitistöjen näkyvyys ja markkinointi.
- Vapaa-ajan mahdollisuuksien kehittäminen yhteistyössä kylien ja yhdistysten kanssa.
- Satama-alueen kehittäminen entistä vetovoimaisemmaksi matkailualueeksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- Kunnan työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen.
- Suunnitelmallisuuden lisääminen kuntakonsernin taloudessa, hankinnoissa, hankkeissa, investoinneissa ja seurannassa.
- Aktiivinen maakunnallisen ja kuntien välisen yhteistyön ja edunvalvonnan edistäminen.
- Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa.

Arvot

	Toimenpiteet/Mitä tarkoittaa meille/Miten näkyy omassa työssäni?
Palveluhenkisyys	<p>Varhaiskasvatuksessa perheet kohdataan yksilöllisesti. Palveluohjaus toteutuu asiakkaita kuunnellen ja kunnioittaen sekä perheiden tarpeet ja toiveet sekä arvomaailma huomioiden.</p> <p>Koulun arjessa oppilaiden ja opiskelijoiden etu ja hyvinvointi ovat aina ensisijaisia. Yhteistyötä tehdään kotien ja muiden toimijoiden (toimialat, 3. sektori) kanssa matalalla kynnyksellä. Koulu toimii aktiivisena osapuolena.</p> <p>Palvelemme kirjaston asiakkaita ystävällisesti ja asiantuntevasti. Kehitämme kirjastopalveluita asiakkaita kuunnellen ja kunnioittaen. Järjestämme mm. asiakaskyselyitä säännöllisesti, kehitämme kirjastopalveluita niin, että ne ovat mahdollisimman hyvin saavutettavissa (omatoimiajalla asioimisen mahdollistaminen, kylien kirjastopalvelut, koulukirjasto). Tiedotamme aktiivisesti ja järjestämme asiakaskoulutuksia myös eri asiakasryhmien toiveiden ja tarpeiden mukaan. Toimimme myös muiden kunnan toimijoiden tukena tiedotuksessa sekä opastamme ja autamme esim. yhteisten ohjelmien käytössä.</p> <p>Liikunta- ja nuorisotoimessa palvelemme asiakkaita tasapuolisesti ja joustavasti; meitä voi lähestyä helposti.</p>
Yhteisöllisyys	<p>Kunnan eri toimijat ovat avoimia vuorovaikutteiselle yhteistyölle ja avoimia yhteisöllisyydelle keskenään. Kunnan tapahtumien järjestäminen yhteistyössä kaikkien kunnan toimijoiden kesken. Erilaiset tapahtumat kolmannen sektorin kanssa (Spr-nallesairaala, Torstaitupa, Seniorit-linnunpönttö projekti, musiikkileikkikoulu, kyläyhteisöt Haukkasalo, Päijälä, Harmoinen, Isojärvi).</p> <p>Pienessä koulussa ja kunnassa yhteisöllisyyden toteuttaminen on ketterää. Korostetaan avoimuutta toiminnassa. Oppilaat ja opiskelijat ovat mukana eri asioiden suunnittelussa. Järjestetään mahdollisuuksia huoltajien ja myös muiden kuntalaisten osallistua koulun</p>

	<p>toimintaan. Koululla on halu olla osa kuntayhteisöä, <u>mutta toivottavaa olisi nähdä muiden haluavan samaa</u>. Pyritään lisäämään yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa.</p> <p>Osallistamme asiakkaita kirjastopalveluiden kehittämisessä (mm. asiakaskyselyillä ja jatkuvan palautteen periaatteella), tarjoamme kuntalaisille – sekä kirjaston asiakkaille, että muille kunnan toimijoille – maksuttomasti tiloja kokoontumiseen, työskentelyyn, opiskeluun, harrastamiseen sekä erilaisten kirjastoon sopivien tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämiseen.</p>
<p>Rohkeus</p>	<p>Avoimessa ja sallivassa ilmapiirissä uskalletaan sanoa ääneen ajatuksia ja suhtautua muutokseen avoimesti. Pienessä yksikössä yksilöllä on enemmän vaikutusta kuin suuressa yksikössä. Hyödynnämme ja kokeilemme rohkeasti uutta tietoa, asiantuntijuutta, työtapoja ja teknologiaa kasvatuksen ja opetuksen tukena. Olemme rohkeita osallistumaan erilaisiin hyödyllisiin hankkeisiin. Rohkenemme heittäytyä ja toimia poikkeusoloissakin.</p> <p>Osaamme ja uskallamme tarkastella myös kriittisesti omaa toimintaamme ja tehdä uudistuksia muuttuvan maailman tarpeiden mukaan. Olemme innovatiivisia ja uskallamme kokeilla uutta.</p>

Tarjoamme houkuttelevan asuin ympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa

<p>Strategiatavoite</p>	<p>Toimenpiteet</p>
--------------------------------	----------------------------

<p>Myönteisen kuntakuva ylläpitäminen ja vahvistaminen kaikessa toiminnassa.</p>	<p>Ylläpidetään laadukasta varhaiskasvatusta ja opetusta ja tuodaan myönteisessä mielessä koulun ja päiväkodin toimintaa ja esim. resursseja esiin kunnan, koulun ja päiväkodin somekanavilla ja lehdistössä. Osoitetaan olevamme vireitä ja ketteriä. Korostetaan yhteisöllisyyttä arjessa ja esim. lukion markkinoinnissa. Esitellään lukiota osana kuntaa esim. messuilla.</p> <p>Tarjotaan tapahtumia ja juhlia avoimiksi kuntalaisille.</p> <p>Aktiivinen ja laadukkaasti toteutettu tiedottaminen eri kanavia hyödyntäen. Luomme omalla toiminnallamme mielikuvaa vireästä ja aktiivisesta kunnasta, nostamme esiin onnistumisia ja kunnan vahvuuksia. Pidämme huolta henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämisestä. Meillä on laadukkaat, maksuttomat palvelut.</p>
<p>Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle.</p>	<p><u>Päiväkodin iso piha ilta-viikonloppukäyttöön</u>, uuden koulurakennuksen ja koulun piha-alueen hyödyntäminen laajasti kuntalaisille.</p> <p>Huolehdimme kirjastopalveluiden saavutettavuudesta, mm tarjoamalla kirjastopalveluita Päijälässä ja Pihlajakoskella. Tarjoamme maksuttomasti tiloja työskentelyyn, opiskeluun, harrastamiseen ja kokoontumisiin. Tarjoamme laitteet ja yhteydet etätyöskentelyn mahdollisuuksien parantamiseen. Opastamme ja ohjaamme asiakkaita sähköisessä asiointissa sekä tarjoamme digiopastusta joustavasti.</p> <p>Meillä on riittävät resurssit palvelujen ylläpitoon ja kehittämiseen. Vapaa-ajan viettopaikkojen (puistot, uimapaikat, pelikentät) huoltaminen ja turvallisuuden huomioiminen ja korjaus. Hyvät opasteet! Kunnan vapaa-ajanmahdollisuuksista yhteen koottu tieto!</p>

<p>Työllistymisen ja työpaikkojen syntymisen mahdollistaminen paikkariippumattomasti</p>	<p>Ylläpidetään laadukasta kasvatusta ja opetusta sekä markkinoidaan lukiota opiskelijamäärien kasvattamiseksi. Käynnistetään mahdollisia uusia lukiolinjoja.</p> <p>Laadukkaat verkkoyhteydet takaamalla tehdään mahdolliseksi etätöiden tekeminen, mikä saattaa houkutella kuntaan uusia perheitä. Yrittäjyyskasvatus (mm. Yrityskylä-toiminta) antaa nuorille valmiuksia työllistää itsensä.</p> <p>Tarjoamme tiloja, laitteet ja yhteydet etätöskentelyn mahdollisuuksien parantamiseen. Tarjoamme nykyaikaisia kirjasto- ja tietopalveluita paikkariippumattoman työskentelyn tueksi.</p>
<p>Kausiasukkaiden Kuhmoisissa viettämisen ajan lisääminen ja vakituisen asumisen mahdollistaminen.</p>	<p>Joustavat varhaiskasvatuspalvelut – <u>kausihoitopaikat</u>. Panostetaan koulun markkinointiin, jotta kesäasukkaat näkevät koulun mahdollisuutena. Taataan hyvä ja toimiva koulupolku esiopetuksesta lukiokoulutukseen.</p> <p>Pidämme omassa tiedotuksessamme ja toiminnassamme esillä myönteistä mielikuvaa Kuhmoisten kunnasta. Tuemme erilaisilla tavoilla paikkariippumattoman työskentelyn edellytyksiä. Tarjoamalla nykyaikaisia ja laadukkaita kirjasto- ja tietopalveluita lisäämme paikkakunnan viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta. Houkuttelevat ja maksuttomat liikunta- ja nuorisopalvelut.</p>
<p>Paluumuuton edistäminen Kuhmoisiin.</p>	<p>Tarjotaan turvallinen kasvuympäristö ja positiivisia kokemuksia päiväkodista lukioon — myös tuleville sukupolville.</p> <p>Pidämme omassa ja tiedotuksessamme ja toiminnassamme esillä myönteistä mielikuvaa Kuhmoisten kunnasta. Houkuttelevat ja maksuttomat liikunta- ja nuorisopalvelut.</p>

Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin

Strategiatavoite	Toimenpiteet
Palveluiden ja sujuvan asioinnin kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen.	<p>Sähköistetään varhaiskasvatuksen lomakkeet. Vahvistamme nuorten ja henkilökunnan digiosaamista, mikä tukee nuorten osallisuutta kunnan toiminnassa ja sen kehittämisessä. Henkilöstölle tarjotaan jatkuvaa kouluttamista. Yhtenäiskoululle palkattu tutoropettaja toimii apuna.</p> <p>Tarjoamme mahdollisuuden hyödyntää kirjastopalveluita joustavasti myös omatoimiajalla asioimisen kautta. Tarjoamme digiopastusta sekä opastusta ja tukea sähköiseen asiointiin. Hyödynnämme nykyaikaista teknologiaa ja kanavia kirjastopalveluista tiedottaessamme. Kirjaston henkilökunta huolehtii myös kunnan tapahtumakalenterin päivittämisestä sekä koko kunnan palveluista tiedottavan sähköisen ilmoitustaulun toiminnasta.</p> <p>Lipas-palvelu ja liikuntapaikkojen sähköinen kävijäseuranta käytössä. Liiku-lehti käytössä. Somen aktiivinen käyttö. Webropol-kyselyt.</p>
Asukkaiden osallistumismahdollisuuksien ja yhteistyön lisääminen palveluiden kehittämisessä.	<p>Vanhempien ja perheiden osallistaminen arvokeskusteluun ja toiminnan suunnitteluun. Säännölliset palautekyselyt. Osallistamme jatkossakin perheitä ja vanhempia arvokeskusteluun ja toiminnan suunnitteluun, esimerkiksi varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien ja harrastussuunnitelmien laatimiseen. Juhliin kutsutaan muitakin kuin koulun väkeä.</p> <p>Lapsia ja muita kuntalaisia osallistetaan tapahtumissa.</p> <p>Osallistamme asiakkaita säännöllisesti erilaisilla asiakaskyselyillä, tarjoamme maksuttomasti tiloja työskentelyyn, harrastamiseen, kokoontumisiin sekä tapahtumien järjestämiseen. Järjestämme avoimia keskustelutilaisuuksia kunnan palveluista. Sujuvan yhteistyön lisääminen yhdistysten kanssa.</p>

<p>Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen</p>	<p>Pidämme yllä ammattitaitoa ja hyvää resurssia. Palvelutarvetta arvioidaan yksilöllisesti ja joustavin ratkaisun. Edistetään varhaiskasvatuksen ja koulun yhteistyötä ja keskustelua arvomaailmasta. Kehitämme laajasti henkilöstön pedagogista ja muuta osaamista tarjoamalla koulutuksia — erityisesti tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisessa.</p> <p>Pyritään järjestämään lisää oppilashuoltomaisia palveluja ja resursseja, esim. ilta-ajalle matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja ("mt-kioski"). Nykyisellään yhtenäiskoulun resurssit ovat hyvät; mm. pienet ryhmäkoot mahdollistavat oppilaiden ja opiskelijoiden yksilöllisen huomioimisen.</p> <p>Toimimme oppimisen ja opettamisen tukipalveluna varhaiskasvatuksen, koulun ja kirjaston yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kehitämme lasten- ja nuorten kirjastopalveluita ja pyrimme sillä tavoin vahvistamaan lasten ja nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia sekä tarjoamme tietoa ja tukea lasten- ja nuorten omaehtoiseen, hyvinvointia edistävään toimintaan. Ylläpidämme koulunuorisotyötä. Nuorisovaltuuston toiminta, koulun lähiliikuntapaikat ja nuorisotilan toiminta tukevat hyvinvointia.</p>
<p>Ikäihmisten toimintakyvyn ja aktiivisen arjen ylläpitäminen</p>	<p>Järjestetään sukupolvet ylittäviä tapahtumia/yhteistapahtumia. Tärkeän ihmisen päivä, jolloin lapset saavat kutsua päiväkotiin itselleen tärkeän ihmisen yhdessä vietettävää aamupäivää varten. Lukumummot, päiväkotimummo,- pappa</p> <p>Ylläpidetään ja lisätään yhteistyötä koulun ja seniorikansalaisten kanssa (mm. Päijännekoti ja vuodeosasto, koulumummo/-pappa).</p> <p>Tarjoamme myös ikäihmisille tukea ja apua digilaitteiden käytössä sekä opastamme sähköisten palveluiden käytössä. Kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi tarjoavat maksuttomat, helposti saavutettavat palvelut sekä mahdollisuuden sosiaaliseen kanssakäymiseen henkilöstöresurssi huomioiden.</p>

Liikenneyhteyksien edistäminen	<p>Ylläpidetään laadukasta opetusta ja markkinoidaan lukiota opiskelijamäärien kasvattamiseksi. Luodaan näin tarvetta kattavammille liikenneyhteyksille. Pyritään vaikuttamaan julkisen liikenteen lisäämiseen. <u>Linja-autoliikenne vähentäisi koulukuljetuksissa taksien tarvetta ja säästäisi kunnan kustannuksia.</u> Aikataulujen säätämiseen Jämsän, Tampereen ja Lahden suuntaan pyritään vaikuttamaan. Kartoitetaan opiskelijoiden kuljetuksen tarvetta perjantaisin ja sunnuntaisin rautatieasemille/-asemilta.</p> <p>Tiestö pidetään hyvässä kunnossa.</p>

Edistämme vapaa-ajan ja viihtymisen mahdollisuuksia vakituisille ja kausiasukkaille sekä matkailijoille

Strategiatavoite	Toimenpiteet
Ainutlaatuisten luonto- ja kulttuurikohteiden markkinointi ja kehittäminen matkailun, viihtymisen ja hyvinvoinnin lähteinä ympärivuotisesti.	<p>Ympäristö tutuksi lapsille jo pienestä pitäen – lisätään arvostusta ja kunnioitusta omaa asuinkuntaa kohtaan. Vierailaan lähialueiden luonto- ja kulttuurikohteissa ja näytetään vierailut somessa. Hyödynnetään kotikuntaa teemana arjessa sekä esim. MOKO-viikoilla. Tutustutetaan henkilökuntaa ja uusia opiskelijoita kunnan kohteisiin ja edistetään näin paikallistuntemusta.</p> <p>Kirjaston henkilökunta huolehtii kunnan infopisteestä, osallistuu kaikkeen kunnan tiedottamiseen, jakaa matkailuun, retkeilyyn ja vapaa-ajan viettoon liittyviä esitteitä. Kirjaston henkilökunta vastaa kunnan kulttuuripalveluiden puitteissa toteutettavista kulttuurimatkoista ja -tapahtumista, kirjasto tekee yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja muiden sidosryhmien kanssa.</p>
Liikuntapaikkojen ja retkeilyreitistöjen näkyvyys ja markkinointi.	<p>Hyödynnetään paikallisia liikuntapaikkoja ja retkeilyreitistöjä. Postaamme kunnan someen kuvia koululaisten ja opiskelijoiden retkistä.</p> <p>Kirjaston henkilökunta osallistuu kaikkeen kunnan tiedottamiseen, mm tapahtumakalenteria päivittämällä sekä huolehtimalla kunnan yhteisen infonäytön toiminnasta. Kirjastossa on jaossa matkailuun, retkeilyyn ja vapaa-ajan viettoon liittyviä esitteitä. Liikuntapalvelujen aktiivinen näkyvyys somessa. Liikunta-, luonto- ja retkeilykohteet yhteen paikkaan näkyville = LIPAS-palvelun näkyvyys.</p>
Vapaa-ajan mahdollisuuksien kehittäminen yhteistyössä kylien ja yhdistysten kanssa.	<p>Tutustutetaan lapsia, oppilaita ja opiskelijoita kylien toimintaan ja niissä tarjolla oleviin aktiviteetteihin. Oppilaat/opiskelijat ”markkinoivat” muille omia kotikyliään. Harrasteviikolle pyritään saamaan kyläedustajia syksyille 2023.</p> <p>Pyrimme avustamaan kylien toimintaa niiden vapaa-ajan mahdollisuuksien puitteissa. Kirjaston henkilökunta tekee yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja kylien kanssa mm. tarjoamalla apua ja tukea toiminnasta ja tapahtumista tiedottamiseen. Kirjaston henkilökunta</p>

	<p>huolehtii tapahtumakalenterin päivittämisestä sekä kunnan yhteisen infonäytön toiminnasta. Kirjastopalveluita tarjotaan myös Päijälän ja Pihlajakosken kylillä.</p>
<p>Satama-alueen kehittäminen entistä vetovoimaisemmaksi matkailualueeksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p>	<p>Leikkipaikka kunnossa ja aidattu – huomioidaan lapsiperheet! Viihtyvyyden lisääminen lasten kanssa – lapset päiväkodista säännöllisesti leikkimässä satamassa. Sesongin aikaan markkinoidaan lukiota ja yleisemminkin yhtenäiskoulua sataman kojusta käsin.</p> <p>Kirjaston henkilökunta huolehtii kunnan infopisteestä, osallistuu kaikkeen kunnan tiedottamiseen, jakaa matkailuun, retkeilyyn ja vapaa-ajan viettoon liittyviä esitteitä. Kirjaston henkilökunta huolehtii tapahtumakalenterin päivittämisestä sekä kunnan yhteisen infonäytön toiminnasta. Viedään liikuntapalveluja satama-alueelle.</p>

Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä

Strategiatavoite	Toimenpiteet
Kunnan työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen.	<p>Terveet, ajanmukaiset ja muunneltavat työtilat; ajanmukaiset ja muunneltavat tilat tarjoavat mahdollisuuksia nykypäivän vaatimusten mukaiseen kasvatukseen ja opetukseen sekä lisäävät työhyvinvointia (koulun B-C-rakennukset huomioitava). Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista, kehitämme ja ylläpidämme henkilöstön pedagogista osaamista ja koulutusmahdollisuuksia sekä etätyömahdollisuuksia. Kunnan Eduhouse sopimus takaa säännöllistä koulutusta.</p> <p>Henkilöstön yhteiset illat ja suunnittelupäivät edistävät hyvinvointia, lisäävät ammattitaitoa ja yhdenmukaistavat arvomaailmaa.</p> <p>Yhtenäiskoulun tyhy-päivät ja kunnan työntekijöilleen tarjoamat edut, mm. Smartum, kuntosali, uimahalli ja kesäteatteri antavat hyvät mahdollisuudet hyvinvoinnin lisäämiseen.</p> <p>Henkilökunta osallistuu aktiivisesti täydennys- ja lisäkoulutukseen oman ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi. Kirjaston työkuultuurissa panostetaan henkisen ja fyysisen työhyvinvoinnin parantamiseen. Työnohjaus tarvittaessa, työterveyspalvelut lähellä.</p>
Suunnitelmallisuuden lisääminen kuntakonsernin taloudessa, hankinnoissa, hankkeissa, investoinneissa ja seurannassa.	<p>Pyritään suunnitelmallisuuteen ja tarkkaan harkintaan koulun hankinnoissa. Suunnittelu yhteistyössä kaikkien toimialojen kanssa. Hyödynnetään jo olemassa olevia resursseja. Kestävä kehitys – olemassa olevien materiaalien hyödyntäminen toimipisteiden välillä.</p>

<p>Aktiivinen maakunnallisen ja kuntien välisen yhteistyön ja edunvalvonnan edistäminen.</p>	<p>Hyvinvointialue tuo mukanaan muutoksia, jotka lisäävät yhteistyötä Pirkanmaan suuntaan maakunnallisessa yhdyspintatyössä ja hankkeissa mutta yhteistyötä tehdään myös Jämsän kaupungin kanssa. Lisäämme yhteistyötä Pirkanmaan lukioiden kanssa. Osallistumme aktiivisesti Pirkanmaan Osakkeen toimintaan.</p> <p>Pyrimme lisäämään ystävyyskoulu- ja ystävyyskaupunkitoimintaa (ent. Puhja). Hyödynnämme yhteistyöhankkeita ja osallistumme mm. Jämsän seudun opettajien vaihtopäivien kautta opettajavaihtoon.</p> <p>Kuhmoisten kirjasto kuuluu Keski-Suomen kirjastojen yhteistyösopimukseen eli Keskikimppaan. Tämän monimuotoisen yhteistyön avulla turvataan resurssitehokas toiminta sekä alueellisen tasa-arvon toteutuminen kirjastopalveluissa. Kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluita kehitetään myös maakunnallisten yhteishankkeiden avulla.</p> <p>Oriveden seudun kansalaisopisto OSKOn kanssa solmitaan yhteistyösopimus kurssien järjestämisestä 1.1.2024 alkaen.</p>
<p>Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa.</p>	<p>Huolehdimme yhteisistä tiloista, materiaalista ja ympäristöstä, kaverin huomioiminen. Koulun arjessa toimitaan vastuullisesti (mm. kierrätettävät oppikirjat, MOKO, kestävän elämäntavan välttämättömyys, lähiruokapäivä). Kannustetaan lapsia, nuoria ja henkilöstöä vastuulliseen kuluttamiseen ja kansalaisaktiivisuuteen.</p> <p>Kirjastopalveluiden ytimessä on jo lähtökohtaisesti kiertö- ja jakamistalouden sekä kestävän kehityksen tukeminen ja edistäminen. Kaikessa kirjastotoiminnassa pyritään ottamaan ympäristö- ja ilmastonäkökohdat huomioon. Huomioidaan hankkeissa ja hankinnoissa ekoteot.</p>